

LES VEUS DE LA TERRA.

EL RESUM D'UNES APORTACIONS PER A UN DEBAT NECESSARI

El 20 de març de 2021 es va celebrar una jornada virtual de conscienciació ambiental organitzada per l'Oficina del president de la Generalitat, Quim Torra. A continuació us oferim un resum d'aquella jornada fet per Jordi Navarro, que fou responsable de recollir-ne les conclusions.

Van participar-hi diverses persones provinents de l'activisme ambiental, que a partir de tres preguntes inicials plantejades pel president, van anar desgranant la seva visió personal de la situació ambiental i climàtica que viu el país i el conjunt del planeta. Les tres preguntes en qüestió van ser les següents:

- Hem millorat o empitjorat en la gestió de l'entorn aquests últims 10 anys?
- Quin són els principals desafiaments en el vostre cas concret?
- Quines decisions concretes demaneu a les administracions?

Oficina de Quim Torra

131è president de la Generalitat de Catalunya

La jornada es va iniciar amb la intervenció inaugural el **131è president de la Generalitat Quim Torra**, que recentment ha obert la seva oficina a Girona. El president va explicar que actualment el país viu un moment ambiental molt greu, marcat per la pandèmia. En la seva opinió aquesta situació pot ajudar a fer canvis estructurals, perquè la conjuntura de pandèmia pot generar una palanca de canvi.

El president mostra la seva preocupació per la situació de col·lapse ecològic i en aquest sentit reivindica la necessitat de fer un canvi profund en les relacions socials i econòmiques. La conscienciació social és una eina per avançar cap a aquests canvis. També lamenta el fet que s'hagin desvirtuat paraules com sostenible, verd... i que cal tornar-les a omplir de contingut i raons. Per aquesta i altres raons, el president explica que l'Oficina del 131è president de la Generalitat obre les seves portes a les veus de l'ecologisme.

Finalment el president expressa que calen propostes concretes perquè la situació és molt greu i s'acaba el temps. I posa com a exemple a seguir el cas de la Taula de Consens del Delta, una eina de participació que recull les totes les veus consensuades del Delta de l'Ebre. També manifesta la seva preocupació per la situació d'abandonament de masies que es pateix arreu del país i reivindica el paper de l'anomenada "Caçadora de masies" que, a última hora, no va poder participar a la jornada.

Tot seguit pren la paraula en [Marc Vilahur](#), secretari de la [Xarxa per a la Conservació de la Natura](#). En Marc insisteix reiteradament en que cal prendre consciència del paper primordial de la natura; "la natura és la mare de tot", resumeix.

A continuació expressa el seu malestar perquè no s'han desenvolupat prou les accions en defensa del patrimoni natural i en aquest sentit denuncia que portem una dècada d'estancament en matèria de polítiques de protecció de natural, amb una retallada del 40% del pressupost i una reducció considerable de la capacitat d'acció.

Reclama un Departament de transició ecològica, i reivindica alguns èxits com ara la recent [creació de l'Agència de la Natura](#). Dit això reclama amb urgència una llei de biodiversitat i posa l'accent en què els terminis s'esgoten i que hem perdut 10 anys en va. Reflexiona sobre la Covid i diu ha estat un avís que ens ha fet el planeta i que en aquest sentit ens cal adaptar-nos a la mare terra i no traspassar-ne els límits.

En Marc explica el cas viscut amb la lluita contra la MAT i ho posa com a exemple de polítiques desfasades que encara avui s'impulsen; polítiques prèvies a la situació d'emergència climàtica i que responen a paràmetres de desenvolupament molt antic.

Posa l'accent en la necessitat de recuperar el Departament de Medi Ambient, una reivindicació històrica del moviment ecologista català. Explica que cal un model energètic renovable, eficient i que no depengui tant de grans infraestructures, i que la gestió ha de fer-se de manera sostenible. Segueix la seva intervenció afirmant que cal unir mons, no pas fragmentar-los.

Finalment reclama un govern fort des de la perspectiva de les polítiques ambientals, unes polítiques que no poden dependre d'una simple direcció general sinó que han d'impulsar-se de forma transversal. Explica que el país ha de dotar-se d'una economia transformadora, amb actors i sectors com ara Som Energia que puguin impulsar una economia verda i sostenible. Acaba la seva intervenció fent una crida a aturar projectes antics com ara les variants, MAT i altres grans infraestructures lesives pel territori i que el model energètic estigui en mans de la ciutadania.

La jornada continua, ara amb la intervenció de l'ambientòloga i històrica activista [Marta Ball-Ilosera](#), de la Plataforma [IAEDEN Salvem l'Empordà](#).

La Marta inicia la seva intervenció lamentant la situació que es pateix al país des de fa dècades. Explica que a Catalunya **som víctimes de dos tsunamis que ens assoten: el de l'especulació immobiliària i el de l'especulació energètica**. Centra la primera part de la seva intervenció en el tema immobiliari.

Durant 20 anys s'ha lliurat una batalla a l'Empordà contra l'especulació urbanística i s'han posat molts esforços en preservar i salvar paisatges emblemàtics. Valora positivament que s'ha aconseguit salvar indrets i en aquest sentit s'han guanyat batalles als jutjats i a d'altres fronts. Però des de fa molts anys el país i algunes comarques es debaten sobre quin model territorial ha de prevaler. Hem de ser com Benidorm o com la Toscana?

Durant el govern del Tripartit (2003-2010) es va fer un gran esforç per desenvolupar eines de planificació territorial, com el Pla Director Territorial de l'Empordà i posteriorment el Pla Territorial Parcial de Comarques Gironines. Però tot i que van fer disminuir les temptatives urbanístiques creixentistes, no ha estat suficient. Un clar exemple és la creació, a l'any 2018, de la plataforma [SOS Costa Brava](#) que ha denunciat reiteradament urbanitzacions especulatives en paratges d'alt valor natural i paisatgístic. **L'especulació immobiliària segueix avui i malgrat que s'ha aturat la construcció de 15.000 habitatges a la Costa Brava, encara en queden 20.000 de projectats**. La Marta explica que s'han fet alguns avenços en la tramitació de figures i planejaments de gestió com ara els Plans Directors però tot això no ha estat suficient per aturar el tsunami especulatiu.

Oficina de Quim Torra

131è president de la Generalitat de Catalunya

Reivindica la figura del **Pla Director Urbanístic de sòls no sostenibles** i que s'aturin les urbanitzacions projectades. Però per fer això cal valentia política i en aquest sentit reclama als governs decisions fermes i contundents. D'altra banda explica que no es pot deslligar la situació de crisi social que es viu al país de les reivindicacions ambientals. Hi ha molt d'habitatge buit i hi ha molta gent que necessita habitatge, per tant, la capil·laritat entre realitat social i territorial és palesa.

Pel que fa a l'energia, la Marta Ball-Ilosera centra la seva intervenció en la denúncia del famós decret 16/2019 d'energies renovables impulsat per l'actual govern de la Generalitat i l'exconsellera Àngels Chacon, que ha omplert el territori i el paisatge de projectes eòlics i solars sense tenir prou en compte criteris ambientals i paisatgístics.

Explica que aquest decret ha generat moltes qüestions, i que hi ha un problema de model i de manca de planificació. A l'Alt Empordà hi ha una forta ofensiva per implantar renovables; una ofensiva dirigida per grans empreses multinacionals del sector energètic que volen especular i obtenir grans beneficis amb l'energia renovable.

Finalment reclama una sèrie de demandes de mínims com ara la derogació del decret, l'aturada dels projectes engegats i un Pla d'energia renovable descentralitzada. Trasllada dues peticions molt concretes al president Torra: derogar el decret i crear un nou departament que incorpori competències directes en gestió de la biodiversitat.

A continuació comença la intervenció del portaveu de la [Taula de Consens del Delta](#), Xavi Curto.

Curto fa una intervenció brillant i molt sentida. **En primer lloc** reivindica la fórmula de la taula de consens alhora que es posa sobre la taula que al delta de l'Ebre existeixen múltiples figures de gestió i protecció però que en general manca més concreció, així com plans de gestió de defensa del patrimoni.

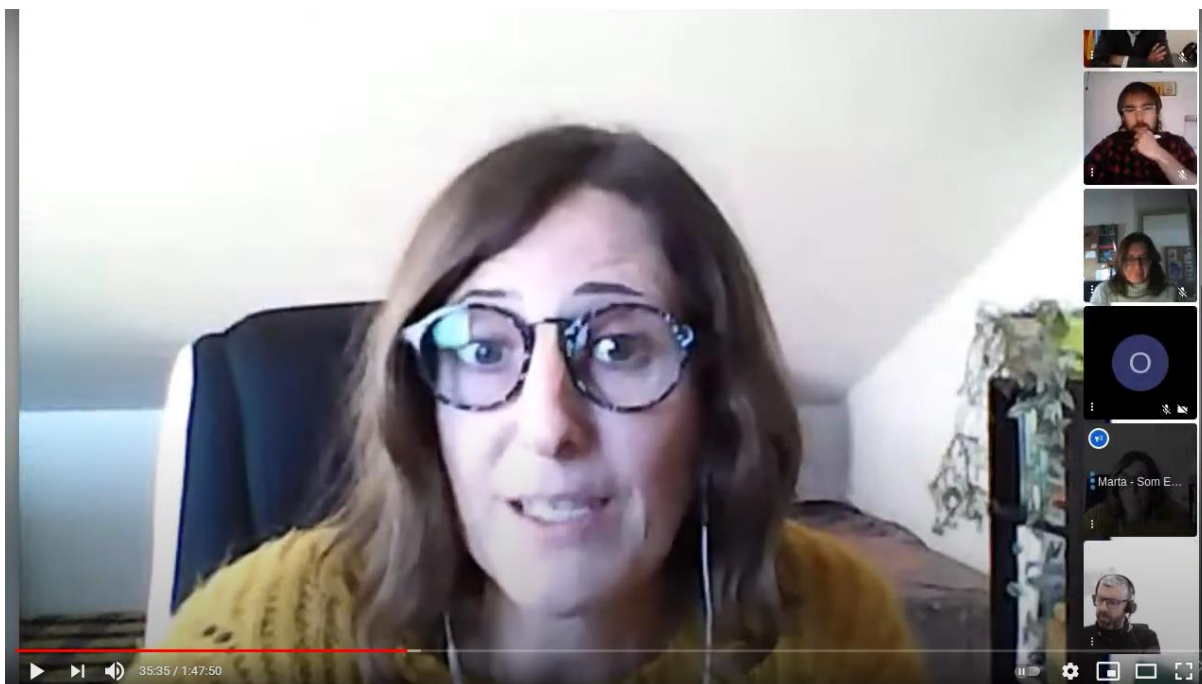
En segon lloc explica que un dels problemes recurrents del delta de l'Ebre és la tramitació dels plans hidrològics, que sempre amenacen la integritat del delta i de la gent que hi viu. Curto explica que les diverses figures de protecció existents (Parc natural, Xarxa Natura 2000, reserves integrals...) no tenen en compte els vincles que hi ha al territori entre humans i natura. Les activitats vinculades al delta com ara la pesca, l'agricultura i algunes branques industrials, s'haurien de tenir en compte des de les polítiques de conservació.

En tercer lloc posa damunt la taula els dos principals problemes que existeixen al delta actualment, com són la regressió del delta i la permanent inundació, originades per raons humanes i raons climàtiques. D'una banda els sediments atrapats als embassaments afavoreixen la regressió i de l'altra l'acció permanent per l'onatge marí fa la resta, situació agreujada de forma dramàtica pel canvi climàtic.

Curto explica que la Taula de Consens del Delta, integrada per diversos actors del territori: institucions, entitats, associacions, sectors econòmics... reclama que cal fer gestió abans que el mar no desgasti definitivament el delta, amb **un pla de gestió que recuperi els sediments fluvials i que es gestionin les sorres**.

En el marc d'aquest pla és necessari tenir en compte que la protecció dels hàbitats naturals implica protegir a la població del territori. Tanmateix, tots els plans que s'han impulsat des dels ministeris espanyols no són acceptats pel territori. En aquest sentit Curto posa l'accent en que les institucions haurien de respectar allò que dictaminen les directives d'hàbitats de la Unió Europea per a la preservació d'espècies.

Finalment exposa que al delta existeix un altre problema com són els xocs competencials entre administracions. Per exemple, la gestió de la **Xarxa Natura 2000 Natura 2000** correspon a la Generalitat però les costes a l'Estat, la qual cosa origina conflictes i greuges. Curto reclama que caldria **aconseguir finançament dels nous fons europeus**, concretament una línia dedicada a la conservació d'espais al litoral.

La jornada segueix el seu curs i ara és el torn de [Marta Doncel](#), membre de l'equip tècnic de [Som Energia](#).

Doncel explica que dins de l'àmbit de la **cooperativa d'energia verda Som Energia**, coordina els grups locals de la cooperativa. L'objectiu de Som Energia és fer possible un model energètic que sigui sostenible i que estigui en mans de la ciutadania. Com a biòloga afirma que en aquests moments estem camí de patir un col·lapse ecològic i climàtic.

Defensa que el projecte de Som Energia, que ja **compta amb 71.000 persones associades**, és avançar cap a una transició energètica on la generació de l'energia sigui distribuïda, amb projectes a petita escala fets de forma participativa. Som Energia creix lentament però a pas ferm, i el projecte va molt més enllà de poder contractar la llum a una comercialitzadora verda.

Afirma que cal avançar cap a un **model energètic basat en l'autoproducció compartida** i que això és perfectament possible en un termini raonable. Manifesta que actualment existeixen directives europees que poden facilitar-ho i que una bona fórmula per implantar-ho serien les comunitats energètiques ciutadanes; sumar esforços entre persones, entitats i administracions.

Doncel reivindica els valors del cooperativisme i posa l'accent de sumar esforços i establir sinèrgies pel bé comú. En la mateixa línia que d'altres ponents també considera que cal vincular els valors de la sostenibilitat a la sensibilitat social i denuncia la realitat de la pobresa energètica. Posa de relleu que la crisi de la Covid 19 ha reforçat el fenomen de la pobresa.

Oficina de Quim Torra

131è president de la Generalitat de Catalunya

D'altra banda, considera que és necessari un ús directe de l'electricitat, amb prioritat del cooperativisme energètic i desbancant a les grans empreses multinacionals. Pel que fa a les polèmiques que hi ha al territori amb la implantació d'energia renovable a través de centrals eòliques i solars, creu que cal prioritzar zones agrícoles no productives i zones industrials per a implantar-hi els projectes d'energia renovable, en aquest sentit reclama facilitats administratives pel desplegament en teulades.

Com a demandes concretes detalla que caldria una gestió pública de les centrals hidroelèctriques del país, que es faci un pla estratègic de mobilitat sostenible a totes les poblacions del país i que la transició energètica ha d'implicar tothom.

És el torn de **Marc Talavera**, del col·lectiu [Eixarcolant](#)

Talavera, en nom de la cooperativa anoienca, fa un brillant discurs crític i propositiu alhora. Comença la intervenció afirmant que portem una inèrcia de polítiques públiques en matèria d'energia, economia, agricultura... que ens hipoteca en certa manera. La sobirania alimentària és una de les principals sobirania i cal tenir-ho molt en compte.

En primer lloc fa una **valoració positiva però també crítica dels col·lectius que reivindiquen nous models més sostenibles**. Afirmar que cal evitar predicar per convençuts i que és **necessari interpel·lar al 90% de la societat** que normalment no és porosa als discursos més abrandats dels col·lectius socials.

En segon lloc reivindica un canvi de paradigma de les polítiques públiques. Cal generar riquesa i benestar des d'altres perspectives i per això creu que és necessària

Oficina de Quim Torra

131è president de la Generalitat de Catalunya

una interacció sostenible entre les societats humanes i el territori. Considera que és imprescindible generar una cadena de valors singulars i fermes a tot el territori; en aquest sentit reivindica les espècies i varietats locals que posen en valor el territori.

A continuació manifesta que si volem sobirania alimentària cal recuperar els centenars de varietats locals (n'hem perdut prop del 75%) presents al país. Però per fer això cal recuperar llavors, pagesia i, especialment, transformar el sistema educatiu per tal que la ciutadania aprengui a valorar la procedència dels aliments que es consumeixen. Cal informació detallada sobre l'origen dels productes.

Finalment i a tall de demandes, Talavera les resumeix de la següent manera:

- Incidir en l'àmbit educatiu amb informació i formació sobre l'alimentació.
- Fer polítiques que regulin i impulsin campanyes informatives reals.
- Concebre el territori com una forma de dinamització econòmica, tot fixant població al territori.
- Fer possible un model d'economia social i solidària amb salaris justos i repartiment just de la riquesa.
- Reivindicar el patrimoni en tots els sentits.

La darrera intervenció és la d'en [David Melgar](#), del [Camp d'Aprenentatge Pau Casals del Vendrell](#), que presenta el **projecte educatiu i artístic** "[La veu de la Terra](#)".

Oficina de Quim Torra

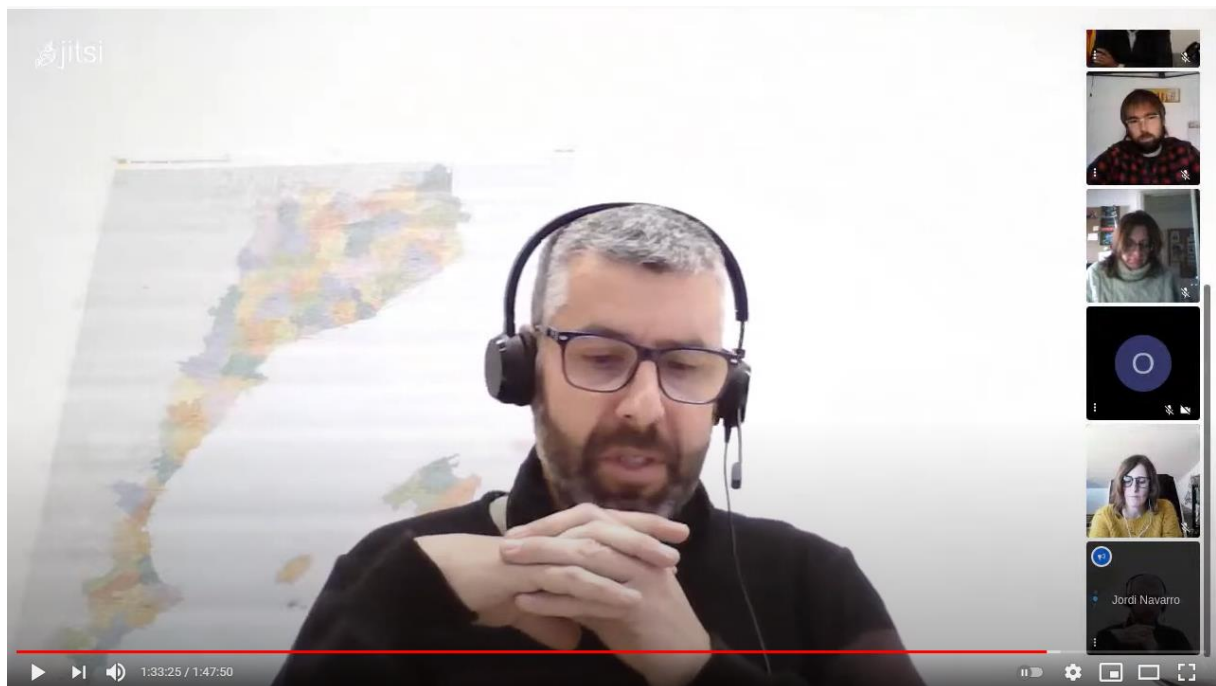
131è president de la Generalitat de Catalunya

Melgar explica que aquest projecte vol esdevenir una veu que des del món educatiu parli del futur, però també del present, als alumnes i a les famílies i és amb aquest objectiu que treballen des d'[El Petit Taller de Cançons](#).

Esmenta que es pretén duplicar i aplicar les bones idees en matèria climàtica i difondre-les. S'ha generat una campanya que pretén eixamplar les reivindicacions ambientals.

A través d'activitats educatives i artístiques, el projecte "La veu de la Terra" vol transformar la realitat i conscienciar en positiu. Es programen activitats amb finalitats educatives ambientalment parlant.

Un cop acaba la seva intervenció connecta algunes cançons fetes i el resultat és magnífic. Melgar ha presentat un projecte educatiu excel·lent que combina l'educació ambiental amb l'art i que a la pràctica és una genial eina de comunicació ambiental. Els recursos son a la xarxa.

Clou la jornada l'activista ecologista [Jordi Navarro](#), que fa un recull de les intervencions i reivindica el llegat del moviment ecologista català de les darreres dècades. Explica que gràcies a la perseverança del moviment ecologista s'han preservat molts espais i s'ha conscienciat sobre els principals problemes ecològics i climàtics a nivell català i mundial.

Oficina de Quim Torra

131è president de la Generalitat de Catalunya

Finalment Navarro fa una crida al conjunt de la ciutadania de Catalunya a fer una aportació en clau republicana a la resta del món: aprendre a relacionar-se millor amb la natura i preservar-la per a les futures generacions.

Si ho desitgeu, podeu recuperar totes les intervencions senceres mitjançant [el següent enllaç: https://www.youtube.com/watch?v=jDwkkq4p7po](https://www.youtube.com/watch?v=jDwkkq4p7po)

Girona, 28 d'abril de 2021